

Brussel, 3 juni 2021
(OR. en)

9419/21

CLIMA 136
ENV 393
SAN 357
AGRI 256
FORETS 32
ENER 263
TRANS 362
ECOFIN 562

NOTA

van:	het secretariaat-generaal van de Raad
aan:	Raad
nr. vorig doc.:	9104/21
nr. Comdoc.:	6521/21 - COM(2021) 82 final
Betreft:	Conclusies over "Een klimaatveerkrachtig Europa tot stand brengen - de nieuwe EU-strategie voor aanpassing aan de klimaatverandering" - Goedkeuring

1. Op 24 februari 2021 heeft de Commissie de mededeling "Een klimaatveerkrachtig Europa tot stand brengen – de nieuwe EU-strategie voor aanpassing aan de klimaatverandering" bekendgemaakt¹. De strategie schetst hoe de EU zich aan de onvermijdelijke gevolgen van de klimaatverandering kan aanpassen en hoe zij tegen 2050 klimaatveerkrachtig kan worden door aanpassing slimmer, sneller en systematischer te benaderen en door de internationale aanpassingsmaatregelen op te voeren.
2. Op 18 maart 2021 is tijdens de informele videoconferentie van de ministers van Milieu van gedachten gewisseld over de strategie. De ministers bespraken het onderwerp ook tijdens een informele videoconferentie op 23 april 2021, waarbij zij focusten op de waterproblematiek in het kader van de aanpassing aan de klimaatverandering en op de internationale dimensie van de strategie.

¹ Doc. 6521/21 + ADD 1 + ADD 2.

3. Het voorzitterschap heeft ontwerpconclusies van de Raad over de mededeling van de Commissie opgesteld, die door de Groep milieu zijn besproken tijdens verschillende informele videoconferenties en, voor het laatst, tijdens de vergadering van de Groep milieu op 21 mei. Na een informele stilzwijgende procedure is op het niveau van de Groep milieu een beginselakkoord bereikt.
4. Op 2 juni 2021 heeft het Comité van permanente vertegenwoordigers het akkoord over de ontwerpconclusies bevestigd, zodat deze ter goedkeuring aan de Raad (Milieu) kunnen worden voorgelegd. De delegatie van PL bracht de verklaring in het addendum bij deze nota uit; deze moet bij de goedkeuring van de conclusies in de Raadsnotulen worden opgenomen.
5. De delegatie van DK handhaaft een voorbehoud voor parlementaire behandeling bij de tekst.
6. De Raad (Milieu) wordt derhalve verzocht:
 - de ontwerpconclusies van de Raad in de bijlage bij deze nota tijdens zijn zitting van 10 juni 2021 goed te keuren;
 - de verklaringen in het addendum bij deze nota in de notulen van de Raadszitting te laten opnemen.

**Een klimaatveerkrachtig Europa tot stand brengen – de nieuwe EU-strategie
voor aanpassing aan de klimaatverandering**

- Ontwerpconclusies van de Raad -

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

HERINNEREND aan de volgende conclusies van de Raad:

- biodiversiteit - dringend actie nodig²
- de "van boer tot bord"-strategie³
- vooruitzichten voor de bosgerelateerde beleidsmaatregelen van de EU en de EU-bosstrategie voor de periode na 2020⁴
- klimaat- en energiediplomatie - verwezenlijking van de externe dimensie van de Europese Green Deal⁵;

ZICH ERVAN BEWUST ZIJNDE dat biodiversiteitsverlies en klimaatverandering en hun respectieve gevolgen en oplossingen onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn;

ZICH ERVAN BEWUST ZIJNDE dat extreme gebeurtenissen in verband met klimaatverandering steeds vaker voorkomen, steeds intenser worden en steeds langer aanhouden, en dat traag op gang komende verschijnselen steeds grotere gebieden treffen, waardoor het risico op aanzienlijke menselijke, materiële en natuurlijke verliezen toeneemt;

² Doc. 12210/20.

³ Doc. 12099/20.

⁴ Doc. 12695/1/20 REV 1.

⁵ Doc. 5263/21.

ZICH ERVAN BEWUST ZIJNDE dat de Europese Unie en haar lidstaten, evenals alle andere landen, als essentieel onderdeel van het mondiale antwoord op de klimaatverandering op lange termijn, dringend hun aanpassingsvermogen moeten vergroten, hun veerkracht moeten versterken en hun kwetsbaarheid voor klimaatverandering moeten verminderen; ZICH REKENSCHAP GEVEND VAN de algemene kosteneffectiviteit van aanpassingsmaatregelen, met name door gebruik te maken van op de natuur gebaseerde oplossingen, met de waarborgen en de tastbare meerwaarde die een succesvolle aanpassing aan de klimaatverandering kan opleveren voor de natuur, de samenleving en de economie;

ZICH ERVAN BEWUST ZIJNDE dat naast inspanningen om de gevolgen te verminderen, aanpassingsinspanningen van cruciaal belang zijn om maatschappijen en ecosystemen te creëren die bestand zijn tegen de bestaande en verwachte klimaatrisico's; EROP WIJZEND dat ervoor moet worden gezorgd dat alle verwante initiatieven in het kader van de Europese Green Deal elkaar ondersteunen;

ONDERKENNEND dat de EU-biodiversiteitsstrategie voor 2030 een van de belangrijkste initiatieven van de Europese Green Deal is, die ten doel heeft de economie van de EU tegen 2050 duurzaam en klimaatneutraal te maken, de biodiversiteit te beschermen, te herstellen en op duurzame wijze te gebruiken, het welzijn en de gezondheid van de burgers te verbeteren en te zorgen voor duurzaamheid, circulariteit en inclusiviteit van de economie van de EU;

UITKIJKEND NAAR de vaststelling van de Europese klimaatwet, die vereist dat de betrokken instellingen van de Unie en de lidstaten voortdurend vooruitgang boeken bij het vergroten van het aanpassingsvermogen, het versterken van de veerkracht en het verminderen van de kwetsbaarheid voor klimaatverandering, overeenkomstig artikel 7 van de Overeenkomst van Parijs;

ZICH BEWUST ZIJNDE VAN het werk dat de EU en haar lidstaten reeds hebben verricht, onder meer naar aanleiding van de EU-aanpassingsstrategie uit 2013; ONDERSTREPEND dat alle lidstaten een nationale aanpassingsstrategie en/of een nationaal aanpassingsplan hebben aangenomen;

ZICH BEWUST ZIJNDE VAN het nationale karakter en van de nationale behoeften van de aanpassing aan de klimaatverandering, aangezien de gevolgen van een veranderend klimaat afhankelijk zijn van nationale, regionale en plaatselijke omstandigheden;

ZICH BEWUST ZIJNDE VAN de verantwoordelijkheid van de lidstaten bij het ontwerpen van de aanpak van klimaatverandering en -risico's, en van het belang van het ontwikkelen de EU-respons op gemeenschappelijke en internationale uitdagingen op het gebied van aanpassing;

BENADRUKKEND dat de EU de maatregelen van de lidstaten ter bescherming van hun burgers moet ondersteunen en aanvullen;

ZICH ERVAN BEWUST ZIJNDE dat het aanpassingsbeleid en de aanpassingsmaatregelen rekening moeten houden met de sociale dimensie van klimaatverandering, met inbegrip van het belang van de integratie van een genderperspectief, het waarborgen van rechtvaardige veerkracht en speciale aandacht voor de meest kwetsbare groepen die onevenredig zwaar door klimaatgevaaren worden getroffen.

Een klimaatveerkrachtige Unie tot stand brengen

1. IS INGENOMEN MET de mededeling van de Commissie "Een klimaatveerkrachtig Europa tot stand brengen – de nieuwe EU-strategie voor aanpassing aan de klimaatverandering" ("de strategie"); ONDERKENT de strategie als een essentieel initiatief van de Europese Green Deal voor het nastreven van de groene transitie en voor duurzame groei; ONDERSCHRIJFT haar langetermijnvisie van een klimaatbestendige Unie die volledig is aangepast aan de onvermijdelijke negatieve gevolgen van klimaatverandering tegen 2050;

2. IS VAN MENING dat het economisch herstel na de pandemie gebaseerd moet zijn op efficiënte, doeltreffende en duurzame oplossingen die gericht zijn op meer klimaatveerkracht, met name op de natuur gebaseerde oplossingen⁶, waaronder op het ecosysteem gebaseerde aanpassing, het bevorderen van de aanpassing aan en mitigatie van de klimaatverandering, het versterken en bevorderen van de biodiversiteitsbescherming, het bijdragen aan de doelstellingen voor duurzame ontwikkeling en het waarborgen van voedselzekerheid; ONDERKENT dat voor op de natuur gebaseerde oplossingen solide ecologische en sociale waarborgen nodig zijn om win-winoplossingen te creëren voor de aanpassing aan en de mitigatie van de klimaatverandering, en voor het behoud van de biodiversiteit;

Slimmere aanpassing

3. NOEMT een beter klimaat- en rampenrisicobeheer en systemen voor vroegtijdige waarschuwing cruciaal om verliezen op het gebied van materiaal, natuur en mensenlevens te voorkomen en tot een minimum te beperken, de economische en maatschappelijke kosten te verlagen, de gezondheid en het welzijn van de burgers te verbeteren, de veerkracht te verbeteren en de biodiversiteit en ecosysteemdiensten te versterken; BENADRUKT in dit verband dat er meer vergelijkbare en betere gegevens moeten worden uitgewisseld en verkregen voor de beoordeling van klimaatrisico's en dat beter gebruik moet worden gemaakt van bestaande gegevens, kennis en platforms om mogelijke multidimensionale effecten van klimaatgerelateerde gevaren vast te stellen;

⁶ Zie bijvoorbeeld https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en: "Oplossingen die zijn geënt en steunen op de natuur, die kostenefficiënt zijn, tegelijkertijd ecologische, sociale en economische voordelen opleveren en veerkracht helpen opbouwen", zoals vermeld in de conclusies van de Raad over "Biodiversiteit - dringend actie nodig".

4. WIJST OP het belang van de aanpassing van cultureel erfgoed aan natuurrampen en aan de traag op gang komende gevolgen van klimaatverandering, met behoud van de waarden die dit erfgoed vertegenwoordigt; BENADRUKT in dit verband het belang van het integreren en benutten van deskundigheid op het gebied van architectuur, design en cultureel erfgoed; WIJST EROP dat er moet worden gestreefd naar een geïntegreerde aanpak van rampenrisicobeheer in de gebouwde omgeving, met inbegrip van gebouwd erfgoed en cultuurlandschappen, door middel van specifieke activiteiten zoals gemeenschapsgericht rampenrisicobeheer, de integratie van overwegingen met betrekking tot klimaatveerkracht in de criteria voor de bouw en renovatie van gebouwen en kritieke infrastructuur, waarbij het cultureel erfgoed, rampenparaatheid en rampenrespons, systemen voor vroegtijdige waarschuwing, infrastructuurondersteuning, multirisicobeoordelingen, geplande verhuizingen en veerkrachtige bestaansmiddelen worden beschermd, waardoor de rampenparaatheid wordt versterkt en de veerkracht van Europese woongebieden en gemeenschappen wordt vergroot;
5. STEUNT het voornemen van de Commissie om de ontwikkeling en het gebruik van digitale technologieën voor gegevensverzameling, gegevensrepresentatie en klimaatscenario's te versterken om gefundeerde besluitvorming te onderbouwen, met inbegrip van de uitwisseling van kennis, beste praktijken en oplossingen, waarbij gebruik wordt gemaakt van synergieën en dubbel werk en dubbele structuren worden vermeden; BENADRUKT in dit verband met name het belang van de verdere ontwikkeling, in geval van duidelijke synergieën en behoeften, van het Copernicus-programma voor de evaluatie van de gevolgen van klimaatverandering, met inbegrip van gegevens op regionaal en lokaal niveau, en IS in dit verband INGENOMEN MET de start van het kenniscentrum voor aardobservatie; SPOORT de Commissie AAN rekening te houden met nationale ontwikkelingen en vereisten;
6. ONDERSTREEPT de rol van het Climate-ADAPT-platform en IS INGENOMEN MET het voornemen van de Commissie om in overleg met de lidstaten de capaciteiten van dit platform verder te actualiseren en uit te breiden, met inbegrip van zijn rol bij het verbeteren van het toezicht op en de evaluatie van aanpassingsmaatregelen; VERZOEKT de Commissie en de lidstaten om het Climate-ADAPT-platform beter aan de nationale platforms te koppelen en om de regionale en lokale autoriteiten te ondersteunen bij het verkrijgen van toegang tot klimaatgerelateerde risicogegevens en kennistechnologieën op het gebied van aanpassing; SPOORT de Commissie AAN deze bijbehorende instrumenten geleidelijk in alle officiële talen van de EU ter beschikking te stellen;

7. MERKT OP dat klimaatverandering en de daaruit voortvloeiende geografische verschuivingen in de verspreiding van ziekteverwekkers, evenals frequentere en extremere weersomstandigheden zoals hittegolven, overstromingen of stormen, aanzienlijke gevolgen hebben voor de gezondheid en de levenskwaliteit; IS derhalve INGENOMEN MET de oprichting van de Europese waarnemingspost voor klimaat en gezondheid; BENADRUKT dat de verantwoordelijkheden en doelstellingen van de waarnemingspost voor klimaat en gezondheid nader moeten worden omschreven, ook met betrekking tot bestaande en toekomstige instellingen, en ERKENT het belang van de "één gezondheid"-benadering;

Meer systemische aanpassing

8. ONDERSTREEPT dat het systemische karakter van aanpassing moet worden bevorderd door de integratie van aanpassing in alle relevante wetgeving en beleidsmaatregelen op alle niveaus op coherente en consistente wijze te verbeteren, onder meer door betere sectoroverschrijdende communicatie en coördinatie, en door gebruik te maken van bestaande processen, instrumenten en maatregelen om de weerbaarheid te versterken; ONDERSTREEPT dat alle aanpassingsstrategieën en -plannen gebaseerd moeten zijn op de beste beschikbare wetenschappelijke informatie, met inachtneming van het voorzorgsbeginsel; IS INGENOMEN MET de voorgestelde beginselen inzake beleidscoherentie: ervoor zorgen dat in regelgeving en financiering rekening wordt gehouden met de gevolgen van klimaatverandering en de daaraan verbonden risico's om te voorkomen dat er nieuwe blootstelling wordt gecreëerd; bestaande risico's verminderen door veerkracht, preventie en paraatheid te versterken, en de restrisico's beheren;

9. BENADRUKT de relevantie van het monitoring- en evaluatieproces voor de beoordeling van de doeltreffendheid en de prestaties van het beleid en de maatregelen op het gebied van aanpassing; VERZOEKT de Commissie voorts om, in nauwe samenwerking met de lidstaten, verdere richtsnoeren te ontwikkelen voor toezicht op en evaluatie van aanpassing, onder meer door gebruik te maken van een geharmoniseerd kader van normen en indicatoren dat rekening houdt met specifieke regionale en lokale kenmerken die kunnen worden geïntegreerd in geografische informatiesystemen ter ondersteuning van kwetsbaarheidsbeoordelingen op territoriaal niveau; en om, in nauwe samenwerking met de lidstaten, richtsnoeren te verstrekken met gemeenschappelijke beginselen en praktijken voor de identificatie, classificatie en het zorgvuldig beheer van materiële klimaatrisico's bij de planning, ontwikkeling, uitvoering en monitoring van projecten, door middel van klimaatkwetsbaarheids- en risicobeoordelingen op basis van de desbetreffende ISO- en Europese normen en methoden die reeds door de lidstaten worden gebruikt; BENADRUKT voorts dat overlapping inzake vereisten op het gebied van gegevensverzameling, monitoring en evaluatie moet worden voorkomen en dat synergieën met bestaande processen en rapportageverplichtingen op het niveau van de Unie of op internationaal niveau moeten worden bevorderd, waarbij wordt voortgebouwd op nationale ervaringen en praktijken;
10. STELT VAST dat het belangrijk is om bijkomende instrumenten te ontwikkelen om klimaatscenario's en de potentiële gevolgen ervan in het economisch en financieel beleid te integreren teneinde de macro-economische veerkracht te vergroten en ervoor te zorgen dat financiële en begrotingskaders klimaatbestendig en duurzaam zijn; VERZOEKT de Commissie om in overleg met de lidstaten verder manieren uit te werken en te onderzoeken om de potentiële gevolgen van klimaatgerelateerde risico's op de overheidsfinanciën te meten en te beheren, waarbij dubbel werk inzake gegevensverzameling, monitoring en evaluatie alsook bijkomende administratieve lasten moeten worden voorkomen;

11. IS INGENOMEN MET het voornemen van de Commissie om na te gaan hoe de samenwerking tussen lokale, regionale en nationale niveaus bij hun respectieve aanpassingswerkzaamheden verder kan worden vergemakkelijkt en bevorderd; BENADRUKT het belang van meer lokale en regionale veerkracht, de rol van lokale en regionale overheden als belangrijke aanjagers van aanpassing en de noodzaak om hen dienovereenkomstig te ondersteunen op het niveau van de Unie, met inachtneming van het subsidiariteitsbeginsel; BENADRUKT dat de uitvoering van maatregelen en oplossingen voor aanpassing aan de klimaatverandering in hoge mate afhangt van de lokale en regionale omstandigheden, met inbegrip van de uitvoering van op de natuur gebaseerde oplossingen waardoor specifieke klimaatkwetsbaarheden doeltreffend en efficiënt kunnen worden aangepakt en waarbij ook rekening wordt gehouden met andere milieukwetsbaarheden en de beschikbaarheid van zoet water gedurende het hele jaar; VERZOEKT de Commissie aanvullende kennis, onderwijs en informatie te verstrekken over beste praktijken en oplossingen voor lokale en regionale overheden, die van cruciaal belang zijn voor de bevordering van lokale actie en investeringen in aanpassing, in overleg met de lidstaten en voortbouwend op bestaande richtsnoeren en kennis die rekening houden met nationale omstandigheden;
12. HERINNERT AAN de noodzaak om de burgers meer bij het beleid te betrekken en mondiger te maken om de aanpassingsmaatregelen op te voeren en ervoor te zorgen dat nationale, regionale en lokale autoriteiten en gemeenschappen het voortouw nemen bij het ontwerpen en uitvoeren van aanpassingsmaatregelen om het streven naar veerkracht op een rechtvaardige en eerlijke manier te bevorderen; IS in dit verband INGENOMEN MET het Europees klimaatpact; BENADRUKT dat het belangrijk is om rekening te houden met overwegingen van sociale rechtvaardigheid en met de verdelingseffecten van de gevolgen van klimaatverandering en om ervoor te zorgen dat niemand aan zijn lot wordt overgelaten; IS INGENOMEN MET inspanningen om langetermijnstrategieën en -beleidsmaatregelen voor economische diversificatie te bevorderen die werknemers in staat stellen om zich te herkwalificeren en over te schakelen naar groene groeisectoren, en die tevens zorgen voor een hoogopgeleide beroepsbevolking van voldoende omvang; IS voorts INGENOMEN MET steun voor onderwijs en opleiding met het oog op de omscholing en bijscholing van werknemers voor rechtvaardige en eerlijke veerkracht;

Snellere aanpassing

13. ONDERSTREEPT dat het van cruciaal belang is te zorgen voor toereikende financiering om de aanpassingsmaatregelen te versnellen; WIJST in dit verband OP de verhoogde uitgavendoelstelling tot ten minste 30 % voor klimaatactie, met inbegrip van aanpassing, in het meerjarig financieel kader voor 2021-2027, en ten minste 37 % in het kader van de faciliteit voor herstel en veerkracht; BLIJFT ZICH TEN VOLLE INZETTEN om de jaarlijkse uitgavendoelstellingen voor biodiversiteit van 7,5 % in 2024 en 10 % in 2026 en 2027 in het kader van het meerjarig financieel kader te halen, rekening houdend met de bestaande overlappingsen tussen klimaat- en biodiversiteitsdoelstellingen; IS voorts INGENOMEN MET de routekaart 2021-25 voor de klimaatbank van Europa van de Europese Investeringsbank Groep (EIB-groep) en de grotere ambitie ervan op het gebied van aanpassing aan de klimaatverandering, en ziet uit naar het komende aanpassingsplan van de EIB;
14. BENADRUKT dat de particuliere en publieke sector nauwer moeten samenwerken, in het bijzonder om de aanpassing te financieren; ONDERKENT de cruciale rol van de particuliere sector bij het leveren van de noodzakelijke technologie en oplossingen en het mobiliseren en benutten van het vereiste kapitaal; IS ZICH in dit verband BEWUST VAN het belang van de EU-taxonomie voor de identificatie en ontwikkeling van duurzame activiteiten met het oog op aanpassing aan de klimaatverandering, waarbij het beginsel "geen ernstige afbreuk doen" in de zin van de EU-taxonomieverordening⁷ wordt gehanteerd en slechte aanpassing wordt voorkomen; VERZOEKT de Commissie voorbeelden te geven van beste praktijken en oplossingen in het kader van de financiering van aanpassingsmaatregelen in zowel de publieke als de particuliere sector;

⁷ Artikel 17 van Verordening (EU) 2020/852 van het Europees Parlement en de Raad van 18 juni 2020 betreffende de totstandbrenging van een kader ter bevordering van duurzame beleggingen en tot wijziging van Verordening (EU) 2019/2088.

15. ONDERSTREEPT de noodzaak van een beter inzicht in de blootstelling van particuliere investeringen aan klimaatgerelateerde risico's; IS in dit verband INGENOMEN MET de inwerkingtreding van de verordening betreffende informatieverschaffing over duurzaamheid in de financiële dienstensector, de zogenaamde Sustainable Finance Disclosure Regulation⁸, en de bekendmaking van het voorstel van de Commissie voor de herziening van de richtlijn niet-financiële rapportage, en ZIET UIT NAAR de komende vernieuwde strategie voor duurzame financiering;
16. ONDERKENT het belang van onderzoek en innovatie voor een beter inzicht in de gevolgen van klimaatverandering en de ontwikkeling van oplossingen voor de aanpassing aan de klimaatverandering; IS INGENOMEN MET de voorgestelde rol van de Horizon Europa-missie inzake "aanpassing aan de klimaatverandering", met inbegrip van maatschappelijke transformatie, en van andere voor aanpassing relevante missies, onder meer op het gebied van bodemgezondheid en voedsel, klimaatneutrale en slimme steden, gezonde oceanen, zeeën, kust- en binnenwateren, bij de uitrol van oplossingen die tot doel hebben de klimaatparaatheid van Europa te verbeteren, aanpassingsmaatregelen te versnellen en de maatschappelijke transformatie naar klimaatbestendigheid te intensiveren; BENADRUKT dat bij de uitvoering van de voor aanpassing relevante Horizon Europa-missies rekening moet worden gehouden met alle uiterst belangrijke ecosystemen; VERZOEKT de Commissie en de lidstaten zich te concentreren op het opschalen van succesvolle proefprojecten en de uitvoering van maatregelen, en ervoor te zorgen dat de door de EU gefinancierde wetenschap ook gericht is op specifieke behoeften op regionaal en lokaal niveau;

⁸ Verordening (EU) 2019/2088 van het Europees Parlement en de Raad van 27 november 2019 betreffende informatieverschaffing over duurzaamheid in de financiële dienstensector (PB L 317 van 9.12.2019, blz. 1).

17. IS ZICH BEWUST VAN het belang van het verband tussen klimaat en water, aangezien veel gevaren van klimaatverandering verband houden met het hydrologisch systeem (stijging van de zeespiegel, intensieve neerslag, overstromingen, waterschaarste en droogte, smelten van gletsjers, veranderingen in sneeuwbedekking en de toestand van het zeeijs); WIJST OP de uitdagingen in verband met het toegenomen risico in situaties waarin er onvoldoende water of, omgekeerd, te veel water is, met name ernstige droogte en veranderingen in de beschikbaarheid van zoet water, onder meer als gevolg van veranderingen in het neerslagregime qua kwantiteit, kwaliteit en spreiding in de loop van het jaar; BENADRUKT voorts dat het probleem van waterschaarste zal worden verergerd door stijgende temperaturen, met name in aride en semi-aride gebieden, en bijgevolg zal leiden tot een grotere verdamping en een grotere behoefte aan water in verschillende omgevingen, waaronder steden en landbouwgebieden, en BEVESTIGT de fundamentele rol die duurzaam waterbeheer en gezonde watergerelateerde ecosystemen spelen in de algemene klimaatveerkracht; STEUNT de voortdurende bevordering van geïntegreerd beheer van watervoorraden en een doeltreffend duurzaam en geïntegreerd waterbeheer, met de betrokkenheid van alle sectoren, die een coöperatieve aanpak van de grensoverschrijdende uitdagingen op het gebied van water bevorderen;
18. ROEPT OP TOT een geïntegreerd sector- en grensoverschrijdend waterbeheer dat bijdraagt tot een grotere veerkracht, de bevordering van duurzaam watergebruik, de bescherming en instandhouding van aquatische ecosystemen en de verbetering van overstromingsrisico-, waterschaarste- en droogtebeheersstrategieën, waarbij rekening wordt gehouden met toekomstige overstromings- en droogterisico's en de tijdige en betrouwbare uitwisseling van gegevens en vroegtijdige waarschuwingen wordt georganiseerd;

19. MERKT OP dat op de natuur gebaseerde oplossingen bij uitstek geschikt zijn om te helpen met aanpassingen aan de klimaatverandering. Duurzaam beheer, en herstel en instandhouding van ecosystemen en ecosysteemdiensten vergroten of bewaren de biodiversiteit en creëren meer gebieden met natuurlijke habitats. Deze maatregelen kunnen in combinatie gezien worden met andere maatregelen voor het platteland en voor de stad. Te denken valt aan waterbesparende technologieën en oplossingen in de landbouw zoals de omschakeling naar gewassen die minder water nodig hebben, vergroening van steden, en hergebruik van water in de industrie, de landbouw en in de context van stadsplanning, huishoudens en gebouwen; WIJST EROP dat dit soort maatregelen belangrijk zijn voor een beter klimaatbestendigheid tegen water(in)vloeden en voor schoon en gezond water, schone en gezonde oceanen, en schone en gezonde moerasgronden en veengronden. Ook kunnen zij veel betekenen voor de zoetwatervoorziening en voor het terugdringen van het risico op overstromingen en droogtes; ERKENT voorts het belang van verdere integratie van aanpassingsmaatregelen in duurzaam bosbeheer. Dit is een voorbeeld van een op de natuur gebaseerde oplossing. Bossen vervullen meerdere functies. Zo helpen ze bij het stabiliseren en koel houden van lokale klimaten en het reguleren van hydrologische cycli, en hebben ze een gunstige invloed op de koolstofcyclus;
20. WIJST EROP dat er meer aandacht moet zijn voor de waarde van ecosysteemdiensten; ook deze maken immers deel uit van een natuurgestuurde aanpak van aanpassing aan de klimaatverandering. Dit geldt vooral voor ecosysteemdiensten in de duurzame landbouw, de bosbouw (veerkracht van bossen), de biodiversiteit en de watercyclus; VERWIJST in dit verband NAAR het VN-decennium van het ecosysteemherstel 2021-2030 en het VN-Decennium van Oceaanwetenschappen voor Duurzame Ontwikkeling; ERKENT dat een ecosysteemgericht beheer van hulpbronnen en het terugdringen van niet-klimatologische stressfactoren de veerkracht van ecosystemen op het land en op zee kunnen verbeteren en ecosysteemdiensten in stand kunnen houden; ERKENT de schadelijke gevolgen van invasieve uitheemse soorten voor natuurlijke habitats en ecosysteemdiensten en IS VAN OORDEEL dat de controle op uitheemse soorten, vooral die welke invasief worden ten gevolge van klimaatverandering, beschouwd kan worden als een maatregel voor aanpassing aan de klimaatverandering;
21. MERKT OP dat klimaataanpassing in de EU en in de lidstaten moet worden geïntegreerd in ruimtelijke ordening en ruimtelijk beheer. Dit moet gebeuren door te kijken naar de mogelijke gevolgen van klimaatverandering voor de ruimtelijke spreiding van klimaatrisico's, het risico en de levensvatbaarheid van projecten, en de algehele rationaliteit op lange termijn van modellen voor ruimtelijke ordening;

22. IS INGENOMEN MET de maatregelen in de mededeling van de Commissie. Deze bieden richtsnoeren voor het verzamelen van gegevens, voor beste praktijken en voor rapportage over de gevolgen van klimaatverandering en over de wijze waarop aanpassingsmaatregelen worden uitgevoerd; VERZOEKT de Commissie de lidstaten meer achtergrondinformatie te verstrekken, alsook een tijdschema voor de uitvoeringsmaatregelen en de instrumenten van de strategie, de Raad regelmatig te informeren over de uitvoering van initiatieven in de mededeling, en de lidstaten te betrekken bij de uitvoering;
23. ERKENT dat de verzekeringsgraad bij klimaatgerelateerde rampen omhoog moet om zo de economische en maatschappelijke gevolgen van extreme weersomstandigheden en natuur-rampen te verzachten; ERKENT dat verzekeringen kunnen worden benut voor risico-overdracht om zo de financiële verliezen als gevolg van klimaatrisico's op te vangen. Dit is een van de stappen naar een beter risicobeheer en naar een aanpak van voorkómen is beter dan genezen; VERZOEKT de Commissie om, in overleg met de lidstaten, rekening houdend met en voortbouwend op bestaande kaders, een kader te ontwikkelen voor een intensievere inzet van verzekeringen tegen klimaatgerelateerde risico's. Daarmee kunnen de lidstaten worden geholpen bij het opzetten van nationale verzekeringen tegen rampen die de verzekerden aansporen te investeren in klimaataanpassing;
24. ERKENT dat de ultraperifere gebieden van de EU nu al te maken hebben met grote aanpassingsproblemen als gevolg van hun specifieke kwetsbaarheid; zij ondervinden bij uitstek de gevolgen van klimaatverandering; IS INGENOMEN MET alle inspanningen om deze effecten te verzachten, zoals de uitwisseling van beste praktijken en van oplossingen voor gemeenschappelijke aanpassingsproblemen tussen de ultraperifere gebieden en hun buurlanden. De Commissie en de lidstaten moeten deze uitwisseling steunen. Ook initiatieven op het gebied van aanpassing die wereldwijd en regionaal ingang vinden, kunnen helpen de effecten van klimaatverandering tegen te gaan;
25. ERKENT dat ook andere EU-regio's en geassocieerde gebieden dan de ultraperifere gebieden, zoals het Middellandse Zeegebied en het Noordpoolgebied, en inclusief eilanden en eilandstaten, te maken hebben met de problemen van klimaatverandering;

Meer internationale actie

26. IS INGENOMEN MET de internationale dimensie in de strategie; klimaatverandering houdt zich immers niet aan grenzen en heeft zowel binnen als buiten de Unie ingrijpende negatieve gevolgen; HERINNERT ERAAN dat in de Overeenkomst van Parijs een mondiaal aanpassingsdoel is vastgesteld, te weten groter aanpassingsvermogen, sterkere veerkracht en minder kwetsbaarheid voor klimaatverandering. Ook noemt de Overeenkomst het belang van steun voor en internationale samenwerking op het gebied van klimaataanpassing; ERKENT dat een evenwichtige aanpak van klimaatmitigatie en klimaatadaptatie belangrijk is;
27. VERZOEKT de Commissie te komen met een mededeling over EU-klimaataanpassing die aansluit bij de Overeenkomst van Parijs en waarin zoveel mogelijk rekening wordt gehouden met het klimaatpakket van Katowice. Deze mededeling moet aan de Raad worden voorgelegd, om daarna tijdig namens de Unie en de lidstaten aan de COP26 van het Raamverdrag van de Verenigde Naties inzake klimaatverandering (UNFCCC) te worden voorgelegd; ONDERSTREEPT dat de mededeling van de Commissie over de nieuwe EU-strategie voor aanpassing aan de klimaatverandering, samen met de informatie van de lidstaten zoals hieronder beschreven, de basis moet vormen voor de adaptatiemededeling van de EU; VERZOEKT de lidstaten voorts om, voor zover van toepassing, hun nationale mededelingen over klimaataanpassing in te dienen, zoals bepaald in de Overeenkomst van Parijs, en in deze mededelingen zo veel mogelijk rekening te houden met het klimaatpakket van Katowice; ONDERSTREEPT dat de informatie van de lidstaten over klimaataanpassing die zij verstrekken uit hoofde van de rapportageverplichtingen van de governanceverordening, de basis zou kunnen vormen voor de nationale mededelingen over klimaataanpassing;

28. ONDERSTREEPT dat veel internationale partners van de EU reeds lange tijd voortrekkers zijn op het gebied van klimaatverandering en waardevolle ervaring hebben opgebouwd die Europa kan helpen om klimaatbestendiger te worden; BENADRUKT de rol van de EU bij de wereldwijde ondersteuning van klimaataanpassing, en BEKLEMT OONT dat ontwikkelingslanden, die bijzonder kwetsbaar zijn voor de negatieve gevolgen van klimaatverandering, steun moeten blijven krijgen; het gaat vooral om de minst ontwikkelde landen, kleine insulaire ontwikkelingslanden en Afrika; WIJST OP het belang van samenwerking op het gebied van capaciteitsopbouw met landen van het zuidelijk nabuurschap, de Westelijke Balkan en de landen van het Oostelijk Partnerschap;
29. ERKENT dat de mensheid in een steeds verder geglobaliseerde wereld onderling verbonden is en dat de gevolgen van klimaatverandering over grenzen en continenten heen gaan; BEKLEMT OONT dat er meer politieke samenwerking moet komen met internationale en regionale partners en met buurlanden om de aanpassing aan de klimaatverandering aan te pakken; ONDERSTREEPT dat overheden en particuliere entiteiten in partnerschappen moeten samenwerken, onder meer voor het delen en toepassen van kennis, deskundigheid en innovaties, bijvoorbeeld via het InsuResilience Global Partnership; ERKENT het belang van de ontwikkeling en uitwisseling van wetenschappelijk onderbouwde informatie voor het inschatten en onder controle houden van klimaatrisico's, het stimuleren van verzekerings- en andere risicofinancieringsmechanismen, en het optuigen van monitoring en evaluatie; BENADRUKT dat er kennis en expertise op het gebied van innovatieve oplossingen moeten worden uitgewisseld. Ook moet er lokale kennis worden toegepast en moeten lokale overheden en andere lokale spelers meer zeggenschap worden gegeven over en meer verantwoordelijkheid krijgen voor aanpassingsmaatregelen; BENADRUKT dat humanitaire ontwikkeling en vrede hand in hand moeten gaan wil er klimaatbestendigheid worden bereikt in instabiele en conflictlanden; BEKLEMT OONT dat de effecten van klimaatverandering de dreigingen voor de internationale stabiliteit en veiligheid verergeren; deze dreigingen treffen vooral mensen die zich al in een zwakke positie en in een precaire situatie bevinden; ERKENT het belang van een goede inschatting van klimaatrisico's en van deugdelijke klimaatprognoses waarin ook aandacht is voor de mogelijke gevolgen van klimaatverandering voor veiligheid;

30. BEKLEMT OONT dat het externe optreden van de EU op het gebied van klimaatadaptatie gebaseerd moet zijn op 1) het economische, ecologische en maatschappelijke ontwikkelingsmodel van de duurzame-ontwikkelingsdoelstellingen van de VN, 2) de langetermijndoelstellingen en de uitvoering van de Overeenkomst van Parijs, 3) het kader van Sendai voor rampenrisicovermindering 2015-2030 en 4) de Europese Green Deal. In dit verband moet wél rekening worden gehouden met de nationale plannen, beleidsmaatregelen en strategieën van ontwikkelingslanden die internationale partners van de EU zijn;
31. ERKENT dat er dringend behoefte is aan internationale financiering voor aanpassing aan de klimaatverandering conform de Overeenkomst van Parijs, dat dit geld zowel van overheden als van particulieren moet komen, en dat het efficiënter moet worden ingezet; ERKENT dat de kwaliteit, de effectiviteit en de voorspelbaarheid van financiering voor klimaatadaptatie beter moeten worden; BENADRUKT dat de financiële middelen voor klimaatadaptatie uit subsidies moeten komen, vooral in de meest kwetsbare landen. Ook moet er particuliere financiering worden aangeboden om aanpassingsmaatregelen in partnerlanden te ondersteunen, onder meer door klimaatadaptatie in alle geldstromen te integreren; VERKLAART andermaal dat de EU en de lidstaten bereid zijn meer geld uit te trekken voor internationale financiering om klimaatverandering aan te pakken; BENADRUKT dat externe financieringsinstrumenten zowel voor klimaatmitigatie als voor klimaatadaptatie moeten worden ingezet, en wel op evenwichtige wijze; DRINGT ER bij alle ontwikkelde landen en andere partijen die hiertoe in staat zijn (zoals internationale financiële instellingen en ontwikkelingsbanken) OP AAN meer geld uit te trekken voor aanpassingen aan de klimaatverandering, iets waarop ook in de Overeenkomst van Parijs wordt aangedrongen. Dit moet gebeuren met volledige transparantie bij de besteding van het geld en met voortdurende evaluatie van het effect van deze financiering.
-